

до реєстр. №№ 11256,
11256-1,
11256-2

ВИСНОВОК

до проектів законів України

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку (реєстр. № 11256 від 13.05.2024),

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо адаптації положень законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку на пальне, (реєстр. № 11256-1 від 28.05.2024)

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку (реєстр. № 11256-2 від 29.05.2024)

31 травня 2024 року
протокол № 174

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 31 травня 2024 року (протокол № 174) розглянув проекти законів України:

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку (реєстр. № 11256 від 13.05.2024), поданий Кабінетом Міністрів України (далі - проект Закону № 11256),

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо адаптації положень законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку на пальне (реєстр. № 11256-1 від 28.05.2024), поданий народним депутатом України Устенко О.О. (далі проект Закону № 11256-1),

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку (реєстр. № 11256-2 від 29.05.2024), поданий народним депутатом України Гриб В.О. (далі проект Закону № 11256-2).

Як зазначено у пояснювальній записці до **проекту Закону № 11256**, основною метою законопроекту є:

приведення законодавства України до норм законодавства ЄС задля виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), в частині наближення ставок акцизного податку до мінімального рівня, встановленого в ЄС.

Проектом Закону № 11256 запропоновано внести зміни до Податкового кодексу України (далі – ПКУ), а саме:

у новому підпункті 14.1.26¹ пункту 14.1 статті 14 ПКУ надано визначення терміна «проміжні продукти» відповідно до Директиви № 92/83/ЄЕС. Передбачено, що зазначена норма набиратиме чинності з дня, наступного за днем опублікування цього закону;

у змінах до підпункту 215.3.1 пункту 215.3 статті 215 ПКУ для проміжних продуктів збільшено розмір ставки акцизного податку з 8,42 до 12,23 гривні за 1 літр (на 3,81 гривні), тобто на рівні розміру чинної ставки на вина ігристі та вина газовані, збродені напої, вина (напої) ароматизовані ігристі (газовані). Передбачено, що зазначена норма набирає чинності з першого числа третього місяця, наступного за днем набрання чинності цим законом, враховуючи терміни для замовлення та виготовлення марок акцизного податку для маркування цих алкогольних напоїв;

у підпункті 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 ПКУ встановлено нові розміри ставок акцизного податку на пальне з огляду на їх мінімальний рівень, передбачений Директивою № 2003/96/ЄС, які набиратимуть чинності з 01.01.2028. Зокрема, на основні види пального запропоновано встановити такі ставки акцизного податку: на бензини 359 євро за 1000 л, на газойлі (дизельне пальне) – 330 євро за 1000 л, на скраплений газ – 277 євро за 1000 літрів. Водночас новим пунктом 48 підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ встановлено графік щорічного збільшення таких ставок з 01.07.2024 по 31.12.2027 включно (протягом чотирьох років) з огляду на загальну різницю між розмірами ставок, передбачених станом на 01.01.2028, та розмірами ставок акцизного податку на ці товари відповідно до підпункту 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 ПКУ. Передбачено, що ця перехідна норма починає застосовуватися з 01.07.2024;

у підпункті 7 пункту 2 розділу I Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році», яким пункт 14.1 статті 14 ПКУ з 01.01.2025 доповнюється новим підпунктом 14.1.227¹, яким уточнюється термін «середньозважена роздрібна ціна продажу сигарет», зокрема зазначається, що така ціна розрахована із суми загальної вартості всіх сигарет з урахуванням усіх податків, реалізованих виробниками на митній території України та ввезених імпортерами на митну територію України.

Законопроект враховує положення Закону України від 16 січня 2024 року № 3553-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо приведення деяких норм у відповідність із Законом України «Про Митний тариф України» та уточнення окремих положень», якими коди УКТ ЗЕД, зазначені у ПКУ, приведено у відповідність до Закону України від 19.10.2022 № 2687-ІХ «Про Митний тариф України», що побудований на основі Гармонізованої системи опису і кодування товарів версії 2022 року.

Головне науково експертне управління у своєму висновку від 30.05.2024 № 16/03-2024/119768 зазначило, що за Директивою 2003/96/ЄС мінімальна ставка акцизного податку для скрапленого газу встановлена на рівні 68 євро за 1000 літрів (125 євро за 1000 кілограм), тому потребує належного обґрунтування пропозиція щодо розміру ставки акцизного податку на скраплений газ (пропан або суміш пропану з бутаном) та інші гази – 277 євро за 1000 літрів.

Міністерством фінансів України в експертному висновку від 28.05.2024 № 1132003-3/165484 проект Закону № 11256 підтримується та зазначається, що реалізація положень законопроекту призведе до збільшення бюджетних надходжень за рахунок податків, які необхідні для фінансування першочергових витрат воєнного часу, а також для задоволення нагальних потреб відновлення, реконструкції та модернізації у період повоєнного відновлення. Акцизний податок та податок на додану вартість є бюджетоутворюючими податками, за рахунок яких фінансуються основні захищені видатки бюджету, зокрема фінансування державних програм, що спрямовані на підтримку населення та обороноздатність держави в умовах воєнного стану, запровадженого Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

Державною податковою службою України проект Закону № 11256 підтримується та зазначається, що законопроект матиме позитивні наслідки для збільшення доходів бюджету за рахунок додаткових надходжень акцизного податку на 431,6 млн. грн у середньому на місяць та всього 2 582,2 млн грн у II півріччі 2024 році.

Альтернативним проектом Закону № 11256-1 пропонується:

- встановити ставки акцизного податку на пальне на рівні мінімальних ставок відповідно до Директиви Ради 2003/96/ЄС від 27 жовтня 2003 року "Про реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування енергопродуктів та електроенергії";

- передбачити 5-ти етапне підвищення ставок акцизного податку на пальне з 1 жовтня 2024 року до 1 січня третього року, наступного після року вступу України до Європейського Союзу;

- для дизельного пального, скрапленого газу, що використовується для заправлення спеціальних машин, механізмів, техніки та обладнання, зокрема, агропромислового комплексу та переробної промисловості, залізничних локомотивів, морських чи річкових суден, спеціальних транспортних засобів для лісового господарства, видобутку корисних копалин, будівництва доріг та

нерухомого майна, для потреб Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, а також для скрапленого газу у газових балонах ємністю до 60 літрів – залишити діючий розмір ставок;

- запровадити систему контролю за цільовим використанням пального, що оподатковується за зниженими ставками, з використанням податкових векселів (контроль всього ланцюга постачання від виробника/імпортера до кінцевого споживача).

Головне науково експертне управління у своєму висновку від 30.05.2024 № 16/03-2024/119778 до проекту Закону № 11256-1 надано зауваження та пропозиції.

Альтернативним проектом Закону № 11256-2 пропонується встановити ставку акцизного податку на скраплений газ 70 євро за 1000 літрів, на відміну від основного проекту Закону № 11256, яким пропонується ставка акцизного податку на скраплений газ у розмірі 277 євро за 1000 літрів. В іншому проект Закону № 11256-2 дублює положення основного законопроекту.

Головне науково експертне управління у своєму висновку від 30.05.2024 № 16/03-2024/119785 до проекту Закону № 11256-2 надано зауваження та пропозиції.

За результатами обговорення зазначених законопроектів та керуючись положеннями частини третьої статті 93, статей 100, 108, 110, пункту 1 частини першої статті 114, частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», **Комітет вирішив:**

рекомендувати Верховній Раді України:

1. Проекти законів України:

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку (реєстр.№ 11256 від 13.05.2024), поданий Кабінетом Міністрів України,

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо адаптації положень законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку на пальне (реєстр.№ 11256-1 від 28.05.2024), поданий народним депутатом України Устенко О.О.,

про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку (реєстр. № 11256-2 від 29.05.2024), поданий народним депутатом України Гриб В.О.

включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;

2. За наслідками розгляду **в першому читанні прийняти за основу** проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку (реєстр.№ 11256 від 13.05.2024), поданий Кабінетом Міністрів України з дорученням Комітету доопрацювати законопроект з урахуванням пропозицій Комітету, а саме, розглянути питання врахування 5% акцизного податку з роздрібного продажу на тютюнові вироби у розрахунку середньозваженої роздрібної ціни продажу сигарет,

а також відповідно до частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» у зв'язку із необхідністю узгодження його норм з чинними положеннями Податкового кодексу України, та з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи, та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

3. **Доповідачем** від Комітету під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики **Гетманцева Д.О.**

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

